ستاسي حقوق

ستاسي حقوق

ستاسي حقونه پدې برخه کې به د ستاسي د حقونو په هکله معلومات ورکړل شي که چېرې تاسي اوس مهال يا له پخوا څخه د سيمه ايزه حکومت له خواپالنه کيږي local authority[25].

کله چې تاسې د خپل کور يا هېواد څخه لرې ياست ستاسي د پالنې مسئوليت د Local authority[25] پرغاړه دی نو تاسي بايد Social Work Service[31] پدې هکله معلومات ولری. سره له دې چې هلته د Local authority[25] خدمتونه هم شتون لری.

که تاسي ماشوم او يا ځوان شخص ياست او د اسکاټلند په هر ځای کې چې ژوند کوی اميد دی چې دا معلومات په تاسي لپاره ډېر ګټور وي. دغه برخه هغه ټول حالات چې ممکن يو له هغو څخه د ستاسو په برخه وي تر خپل پوښش لاندې نه نيسی او هغو ټولو پوښتنو ته چې د خپل حقونو په هکله يې لرئ ممکن د ټولو ځواب شتون و نه لري مګر د **لاربنود** د شمېرو د تماس نيولو له لارې د لاربنوونې لپاره ګټور وي.

کله چې ستاسي پالنه وشي او ځاي پر ځاي شئ تاسي به د خپلو حقونو ، درناوي او د ماشومانو د حقونو يوه کاپي تر لاسه کړئ چې د خپلو حقونو څخه په ښه توګه خبر شئ . که چېرې تاسي ماشوم ياست او ديوه پالونکي له خوا مو پالنه کيږي او يا تاسي په دارلامان کي ژوند کوئ پدې صورت کې هم تاسې ته ليکل شوی اړونده ملومات درکول کيږي.

د ماشومانو د حقوقو خدمت (ګلاسکو)

په ګلاسکو کې د ماشومانو دحقوقو خدمت د هر هغه نوي ځوان لپاره چې Glasgow City Council Social Work Services د لخوا يي ساتنه او پالنه کيږي په خدمت کې دي:

- د ماشومانو د حقوقو خدمت سره د اړيکو لپاره تاسو کولای شئ:
- په يوه خونديي ځای کې يا
- له يو خونديي ډلي اويا هم له اصلي اويافرعي موراوپلارسره اويا هم په کورکې د Children's Panel.

خدمتونه کولای شي:

- تاسو له هغه حقونوڅخه برخمن کوي او کيدای شي تاسو له هغه کسانوسره په اړيکه کې وساتي چې له تساوسره يا مرسته اويا هم لارښوونه کولای شي؛ او
- همدارازله تاسوسره مرسته کولای شي چې پر ماشومانويوراپوروليکی اوياهم له تاسوسره دماشومانو غوښتنوته غوږونيسی؛
- تاسوته وخت درکوي چې وپوهيږئ چې تاسو د Social Work Services[31] څخه څه غوښتنې اوهمدارنګه هغه کسان چې ستاسوترپاملرنې لاندې دي؛
- له تاسوسره مرسته کوي دهغه څه په اړه چې تاسو خوشاله نه ياست خپل غږپورته کړی؛
- تاسو ته باوردرکوي دهغه څه په اړه چې تاسو يې وايی غوږورته نيول کيږي؛
- له تاسوسره وړاندې مرسته کوي چې دماشومانوپه اړه خپل اندونو اوخدمتونوته دوام ورکړئ او همدارنګه دځوان توکم په اړه چې دوی دڅه په اړه مثبت فکرکوي؛
- تاسوته په جدي توګه غوږنيسي او هغه څه چې تاسويې واياست.

د اړيکودشميروپه اړه دلازياتومالوماتولپاره دنوموړي ټولګې په شاکې **لارښود کتاب** ته سرورښکاره کړئ.

که تاسي څوک څاري؛ نو داخه مانالري؟

په چاپسي څارنه کول پدي مانادي چې تاسوکه دهرلامل له مخې نه شی کولای په کورکې واوسیږئ او پدې توګه سره د Social Work Services[31] او د local authority[25] په ګډون نورې څانګې هم ستاسې پر وړاندې مسؤلیتونه لري. دوی کیدای شي:

- تاسو ته داډ درکړي چې له تاسوڅخه په ښه توګه پاملرنه کیږي؛
- ستاله welfare[34] څخه ساتنه شوې؛
- له تاسوسره همکاري اولارښوونه درته وکړي؛
- کله چې راتلونکې پلانونه جوړوي ستاسو اندونو (نظرونو) ته درناوی وکړي اوحساب وربلندې وکړي؛
- اوهمدارنګه ستاسوددیني او کلتوري اړتیاودرناوی وکړي.

تاسوباید ددې ډاکنې حق ولرئ چې تاسو باید په ښه توګه اوښه ځای کې ښه ژوندولرئ. اوتاسوپه دې اړه فکروکړئ چې ستاسواندونه اوفکرونه دهغه څه په هکله چې تاسوباید بل ځای ژوندوکړئ ډیرمهم دي.

او دابه یوڅه وخت ونیسي چې تاسودښه ژوندکولولپاره ښه ځای پیداکړای شی اوهلته ډیرکسان دي چې غواړي خپل ځایونه بدل کړي نظرهغو ځایونو ته چې باید بدل شي.

ستاسوحقوق 01

ستاسوژوند د هغه څه دی کوم چې تاسویې غوښتنه کوی او غواړئ چې واقع شي اوستاسو دندې دادي چې نورله تاسوڅخه د څه شي تمه لري.

یا د اوسیدني پاملرنه؟
Foster parent(s)

له foster parent(s)[16] سره اوسیدنه له هغه کورنۍ سره داوسیدوماناورکوي اویا هم دهغه تر بالغیدوپورې، اوپه یوه residential unit[29] په دې مانادی چې هلته یوشمیر نورماشومان اوځوانان هم ژوندکوي، اوله هغه کارکوونکوسره چې له تاسوسره کارکوي. که تاسې په دې اړه کوم اندونه لرئ، خپل social worker[30] ته ووایې او هغه ته وخت ورکړئ چې تاسوولې په دې ډول سره فکر کوئ.

تاسوددې حق لرئ چې له هغه خویندواوورونوسره واوسی کوم چې هغوی هم ترڅارنې لاندې وي. دوی به هم په دې اړه ووایي چې دوی هیڅکله دانه غوښتل، اوکه ممکنه وي، د Social Work Services[31] باید هڅه وکړي چې ټول خویندې اوورونه سره یوځای کړي. هرچیرته چې تاسواوسیږی باید دښې رویې کولوهیله ولرئ.

ځان پوهول

که تاسوپه دې باندې نه پوهیږی چې ستاسوپه لیدنه کې څه وویل شول تاسوکولای شی ځان ته interpreter[22] ونیسی او هغه څوک چې ستاسو په ژبه پوهیږي او حاضروي.

تاسې د ویلوحق لرئ

تاسودخپلواندونودویلوحق لرې – اودهغه څه ویلوحق لرې چې تاسې یې احساس کوې او فکر یې کوی. کله چې ستاسو دراتلونکې په اړه کوم هوډ نیول کیږې نو ستاسو هغه اندونوته غوږنیول وربانې حساب کول ډیر مهم دې چې باید په پام کې ونیول شي.

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګورئ.

هر هوډ يا تصميم، چې تاسو اغيزمنولای شي بايد په په ډير احتياط سره ستاسوپه خوښه ونيول شي. دا هيڅکله په دې مانا نه ده هغه څه چې تاسويې غواړی خلک دله هغه سره موافق وي اوکيدای شي دوی فکروکړي چې داستاسولپاره بهتره نه دي. که چيرته تاسوله هغوی سره موافق نه ياست نو ستاسودليلونه بايد روښانه شي او تاسوکولای شي دهغې په اړه appeal[1] وکړئ.

داترډيره په هغه ليدونوکتنوکې چې ستاسو دپاملرنې اوراتلونکې په اړه ترسره کيږي نوپه هغې کې ترډيره مهمه داده څه چې تاسو وايی هغه ستاسو هوډ دی. ډيرماشومان اوځوانان ددې جرآت نه شي کولای چې په ورته ليدنوکتنوکې خبرې وکړای شي اوتاسې بايد نوموړو ليدنوکتنولپاره بايد بشپړچمتووی اودمرستې لپاره له بل چاڅخه مرسته غوښتلای شي. داکيدای شي يو key worker[23] اوياهم يوناپيلی کس دکوم چې دنده دځوانانواوماشومانو استازيتوب کول وي. مخکې له ليدنې کولای شی پوښتنه وکړی چې هلته څوک شته. نوکه چيرته هلته زيات کسان غونډې ته راغلي وي اوتاسو ځان ارام نه احساسوی نوتاسوکولای شي په دې هکله خپل څه ووايی.

تاسوته بايد دخپل social worker's[30] دراپوريوه کاپې درکړل شي، اوداډيره اړينه ده چې مخکې له ليدنوبايد نوموړې رپوټونه ولولی. که چيرته تاسو درپوټ تشريحاتوته اړتيالری اويا هم څوک يې تاسوته ولولی نوکولای شی داړينې مرستې غوښتنه وکړی.

په يادولری چې تاسوکولای شی دليدنې لپاره خپل مالومات هم راوړی اوددې چارې په ترسره کولوکې له بل چاڅخه دمرستې غوښتنه هم کولای شی. که چيرته تاسوته وويل شي چې کتنې ته نه شی راتلا ی اوياهم دپلانونواوتصميمونوپه هکله ناراضه ياستی، تاسو Children's Rights Service سره اړيکه نيولای شی اوياهم په قانوني توګه سره کولای شی د Scottish Child Law Centre څخه لازمې لارښوونې ترلاسه کړئ.

دزياتومالوماتولپاره ددې تولګې په شاتنې پلوکې **دلارښووونوکتابګوټي** ته سرورښکاره کړی.

ستاسوحقونه 02
ستاسوځینې حقونه په قانون کې ذکرشوي دي – نوموړي قانوني حقونه دي چې تاسویې لرئ.

ستاسولیدنې کتنې:
هلته به منظمې لیدنې کتنې وي کله چې له تاسوڅخه څارنه کیږي.
ځینې ددوی شاید ناوړه، حیرانوونکي،هیروونکي،اویا هم ستړي کوونکي ښکاره شي، ولې هرته یوه مهمه مسله شته دکوم په اړه چې نورغواړي وپوهیږي چې څه پیښیږي اودوی دڅه کړنو دترسره کولوهیله کوي.

تاسوکیدای شي هرې ناستې ته وبللی شی نو تاسوکولای شی ولاړشی اوخلکوته ووایی چې څه شي ته اړتیا لری اوڅه غواړئ چې پیښ شي.

هلته درې ډوله لیدنې کتنې دي.

1. ستاسوپلاني لیدنې کتنې:
کله چې تاسوغواړئ چې داوسیدوپه موخه یوبل ځای ته ولاړشی نولومړی به دپیښیدونکوستونزوپه اړه لیدنې کتنې پرلاره اچوی. که امکان ولري نوموړې لیدنې کتنې داووړځوپه موده کې ستاله راتګ څخه ونیول شي. اوکه چیرته دامکان نه لري نوستاله خوښت څخه تردریوورځوهخوادنه نیول کیږی. داډیره مهمه ده چې پلاني لیدنې کتنې په لاره واچوی ترڅووکولای شی دخلکودمرستې په راجلب کولوکې دوی دخیل کړی اودشیانوپه اړه خبرې اترې وکړی.

2. د ستاسو Child Care Reviews
Child Care Reviews هغه لیدنې کتنې دي چې ستاسودپرمختګ په اړه په لاره اچول کیږي. ټول هغه ماشومان چې Social Work Services[31] لخوا په منظم ډول سره د Child Care Reviews ترلاسه کوي.

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګورئ.

ستا لومړی کتنه به دشپږواونیوپه موده کې ترسره شي وروسته
له هغه چې نوي ځای ځایګي ته کډه کوې، وروسته په
هرودریومیاشتوکې اووروسته هم په هروشپږومیاشتوکې.

په یادولری چې ستاسې او ستاسې social worker[30] له
تاسوځخه دترمخه بیاکتنې پوښتنه کول حق لري، تاسونه شی
کولای شپږمیاشتې انتظارو باسی.

د Child Care Reviews ددې لپاره ترسره کیږي چې
ستاسو د پاملرنې دپلان په اړه خیړنه وکړي(48 پانې ته وګوری)
او همدارنګه هغه پرمختګونه چې ستادراتلونکې په اړه په نوموړي
پلان کې منځ ته راغلي. چې غالبابه دادراتلونکوځومیاشتواویاتر هغه
وروسته رادګرته شي. بیاکتنې ددې په موخه هم ترسره کیږي چې
تاسوله خپلې پاملرنې څخه راضي یاست.
د Child Care Reviews ستاسو د social worker[30]
پوسیله په لاره اچول کیږي اوتل به تاسو پکې دخیل وی، ستاسو
social worker[30] اودهغه/هغې Practice Team Leader
اوستاسو داوسیدنځای کارګر اومسوول. نورکسان به هم کیدای شي
غونډې ته راوغوښتل شي ، لکه ستاسولاربنودستاد،ستاسوډاکتر او
د Children's Rights Service داډیره مهمه ده چې کومې
نظریې چې دهغې په هکله ناسته تسره کیږي باید واوریدل شي.

که پوهیږی چې تاسوله خپلواندونوسره ناهیلي یاستی نوتاسواړنه
یاست چې هغه ووایی. که تاسوته داستونزمنه وي چې په بیاکتنه
کې خبرې وکړی نوکولای شی مخ ترمخه درپوټ لیکلوپه اړه
مرسته وغواړی.

په یادولرئ چې ستاسې نظریې ډیرې مهمې دي او په بیاکتنه کې باید په غورسره واوریدل شي. تاسوکولاې شئ له هغه کسانوسره چې له تاسوسره مرسته کوي دکتنې لپاره دچمتووالي په اړه مرسته وغواړئ.

3. مرافعه کنفرانسونه

مرافعه کنفرانسونه هغه وخت په لاره اچول کیږي چې کله تاسې ته زیان رسیدلی وي اویا هم په خطر کې وئ. اوددې لیدنې په پایله کې به ستاسو نو د Child Protection Register[8] کې ثبت شي. یو ژغورونکی پلان به هم ستاسودخوندیتوب لپاره وړاندې شي. پولیس او ستاسو social worker[30] به ترډیره به په ورته کتنوکې حاضروي.که چیرته تاسو ستاسوحضورته په نوموړې کنفرانس کې ډیر مهم وي نو کولاې شئ ګډون وکړئ اوکه چیرته غمجنوونکی وئ کیداې شي ګډون ونه کړئ.

ستاسو دلیدنوکتنوپه اړه مهم ټکي

هغه ځوک چې تاسووربانديې باورکولاې شئ کیداې شي په داسې لیدنوکتنوکې ستاسوسره مرسته وکړي. اوداکس باید هغه کس وي ځوک چې دماشومانو اوځواناناودحقونودخوندي ساتلولپاره هڅې کوي.دبیلګې په توګه د Children's Rights Service (ماشومانودحقونوخدمتونه) یا Who Cares? (Scotland) په یادولرئ هغه ځوک چې ستاسې مرستې ته متې رانغاړې کیداې شي تاسوته د interpreter[22] غمه هم وخوري او هغه کیداې شي له تاسوسره په هره لیدنه کتنه کې حاضروي.

هغه تصمیمونه چې ستاسوپه اړه نیول کیږي باید دناستوپه لړکې په لیکلي ډول ولیکل شي، اوتاسوته یې باید یوه کاپي درکړل شي. اوکه تاسوله هریو هوډسره مخالف وئ نوکیداې شي غوښتنه وکړئ چې ستاسوپه file[15] کې ولیکل شي. اوحتی کیداې شي تاسو شکایت وکړئ او هغه باید په کلکه سره وڅیړل شي.

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګورئ.

دهغه بنسټونوپه هکله چې ذکرشوي دي کیدای شی دټولګې پرشا باندې له **لاربښود** کتابګوټې څخه مالومات ترلاسه کړی.

ستاسوخوښې (ټاکنې)

تاسوکولای شی بیلابیل شیان وټاکی، . تاسوته باید هغه مالومات درکړل شي کوم چې تاسو په ټاکنوکې ورته اړتیالری څه چې تاسي یې غواړی، اوڅه دتاسولپاره بهتره دي. اوپه دې کې هغه اندونه شامل دي کله چې ستاسي د اوسیدنې دبنه ځای دټاکنې په اړه هوډ نیول کیږي.

که چیرته تاسوپه یوه اوسیدنکې unit[29] کې یاست تاسو باید یوڅه وو ایاست، دنوروماشومانواوځوانانوپه شمول، چې هغوی څرنګه بریښي، په دې کې رنګ شامل دی، داوسیدنې دځای سمبال، وسایل او داسې نور. دابه ډیروخت ممکنه نه وي- که چیرته ستاسو اوسیدنه لنډمهالې وي.

تاسو ددې حق لری چې دځان لپاره دبنوجامو انتخاب وکړی، تاسوڅرنګه دخپل pocket money[26] مصرفوی اوپه هغه کړنوکې چې تاسوپکې برخه اخلی. ستاسو key worker[23] او هغه کسان چې وکولای شي له تاسوسره مرسته وکړي اودداددوی دنده وي چې تاسووژغوري اوله تاسوسره په هغه اړه خبرې وکړي دهغه کړنوپه اړه کوم چې ګواکې ستاسولپاره زیانمنووکې وي. دبیلګې په توګه، که چیرته تاسو ناوخته کورته راشی او تاسو هغوی دخپل خوندیتوب په اړه نه وي ویلې نو دوی به ستاسوپه اړه اندیښمن وي.

ستاسو داړیکوحق له هغه کسانوسره چې دستاسولپاره مهم وي

تاسوکیدای شی ورونه اوخویندې هم ولري له کوم چاڅخه چې هم پاملرنه کیدای شي نو دابه بهتره وي له هغوی سره اړیکې ونیسی. اوتاسوکیدای شی خپ ملګری اویاهم دهغوی له کورنیوڅخه خبروی کوم چې په ګلاسکاوکې اوسیږي نوله هغوی سره په اړیکه کې اوسی. اوکه غواړی له هغوی سره اړیکه ونیسی نوستاسو social worker[30] به ستاسوسره په مرسته کولو باندې وتوانیږي.

کله به ستاسوداخوښه وي چې دخپلې کورنۍ له غړو اویا هم له کوم ملګري سره اړیکه ولرى او یوڅوک کیداى شي ستاسوسره په هوډنیولوکې مرسته وکړي.

دلازیاتومالوماتولپاره 37 پاڼې ته سرورښکاره کړى چې څنګه دخپلې کورنۍ غړي وموممی.

ستاسودپاملرنې پلان:

هغه څوک چې پاملرنه ورځخه وشي باید یولیکلی پلان ولري چې دوى به چیرته ژوند کوي او همدارنګه هغه اړین کسان چې لدوى څخه په کلکه څارنه وکړي. دې ته د (پاملرنې پلان) وایي اوپه دې کې باید ستاسې راتلونکي ارزوګاني اوغوښتنې شاملې وي اوستاسوپه شمول هغه هرڅوک باید یوڅه ترسره کړي اویاڅه ترسره کړي چې ستاسوپلانونه عملي شي. تاسوباید دلیکلي پلان په لیکولوکې مرسته وکړى اودهغه پلان یوه لیکلې کاپي باید له تاسوسره هم موجوده وي.

ستاسویو په یووخت:

تاوسوکولاى شی له هرهغه چاسره چې وغواړى یوازې ورسره وګورى کولاى شی وګورى اوتاسوکولاى شی هغوى ته بشپړوخت ورکړى اودهغه څه په هکله چې دوى اندیښنه لري ورسره خبرې وکړى. اوتاسوباید هغه وخت وټاکی په کوم کې چې تاسوکولاى شی یوله بل سره بدون له کومې ستونزې پراړونده مسلوخبرې وکړى او هغه کس چې له تاسوسره مرسته کوي بایدپدې وپوهیږي چې څوځله تسې داترسره کولاى شی.

تاسود یو social worker[30] د لرلوحق لرئ اوکولاى شی له هغوى سره په ټاکل شوي وخت کې کتنه وکړى؛ او څوځله چې سره وګورى داتاسې پورې اړه لري. که تاسوله ستونزوسره مخ کیږى نوځومره چې کولاى شی له خپل social worker[30] سره د لیدلوغوښتنه وکړى او ته باید پردې باندې وپوهیږى چې کله به بیا له خپل social worker[30] سره ګورى.

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربښود ترشا وګورئ.

ټولنیز کارکوونکی څوک دی؟
A social worker[30] هغه روزل شوی کس دی چې تاسوته مشوره، لارښوونه، اوله کورنیو، ماشومانو اوځوانوخلکوسره مرسته کوي. ډیرځله هغوی د local authority[25] لخواپه دندوګمارل شوي وي.

خپل social worker[30] ته زنګ ووهی، کله چې د کتنو پرمهال هغوی ته اړتیا لرئ. دا به له هغه ځایه هم شوني وي، چې په کوم ځای کې ژوند کوئ. (تاسې اړتیا نه لرئ، چې د دې لپاره پیسې ورکړئ). دا به یوازې داسې نه وي، ځکه چې کوم شی خراب ترسره شوی او تاسې زنګ وهی. کېدای شي، تاسې یو زېری ولرئ او غواړئ هغه له نورو سره شریک کړئ او یا تاسې یوازې غواړئ خبرې وکړئ.

که تاسوله foster parents[16] سره اوسیږی تاسوکولای شی له هغوی سره دډیروشخصي موضوعګانوپه اړه خبرې اترې ولری اوهغه څه راچې وهی چې تاسوته ډیرمهم دي. که تاسوپه یوه residential unit[29] کې یاست تاسوبه یو key worker[23] ولری اوددې کس ځانګړې دنده داده چې له تاسوسره کاروکړي.

هغه کسان چې ستاسومرسته کوي
هغه کسان چې له تاسوسره مرسته کوي ددې کتاب په شاتنی برخه کې یې په چارت کې پیداکولی شی.

که تاسوله کوم ستونزمن حالت سره مخ کیږی نوتاسوکولی شی له خپل social worker[30] سره اویاهم له key worker[23] سره په لیدوکتوزیات وخت ولګوی. کله کیدای شي چې دوی ډیر بوخت وي نوانتظاروباسی ترهغه چې دوی وکولای شي له تاسوسره وګوري.

که تاسوله خپل worker[30] اویاهم key worker[23] سره خبرې نه شی کولای اوتاسوپردې پوهیږی چې دابه هیڅکله حالاتوته تغیوورنه کړي نوتاسوکولای شی دوی ته تغیوورکړی. اوکه تاسو له خپلو foster parents[16] سره خوښ نه یاست نوتاسوکولای شی چیرته چې تاسووغواړی دژوندکولوپاره غوښتنه وکړی.

که تاسو داوسیدلوځای یاکارکوونکي دبدلون غوښتنه کوی نو ه تاسوځخه به دهغه کس سره اړیکوپه اړه بشپړې پوښتنې وشي اوپه دې کې بریالی هڅه له یوچاسره پیژندل دي اوپرهغې باندې باورکول تردېره مهم دي. که له تاسرسره دبرخوردکولوپه اړه خوښ نه یاست کله چې له تاسوځخه خارنه کیږي تاسوکولای شی ددې مسلې په اړه په پټه توګه شکایت وکړی.

دزیاتومالوماتولپاره ددې ټولګي په شاکې **لاربنود** کتابګوټی وګوری اودابه پدې برخه کې له تاسوسره مرسته وکړي.

ستاسو تعلیم

تاسودښووني اوزده کړې بشپړحق لری ولې ښوونځي ته تګ ستاسودنده ده ترهغه پوري چې لږترلږه تاسو 16 کلن شوي نه یاست. هغه خلک چې له تاسوسره مرسته کوي به خوښمن وي چې څرنګه تاسوښوونځي ته ځی اودهغه ستونزوپه اړه به له تاسوځخه پوښتنه وکړي کوم چې تاسې په ښوونځي کې ورسره مخ کیږی. که تاسودزده کړې کوموتوکوته اړتیالری، دبیلګې په توګه که انګلیسي ستاسولومړنی ژبه نه ده،
Education Services[12] خدمتونه باید له تاسره زیاته مرسته وکړي. کله چې تاسورسیږی اودانګلیسي دزده کړې لپاره زیاته اړتیالری نوتاسوکولای شي یوخوږبی ځای ته ورشي.

که ښوونځی ستاسوداوسیدنې له ځای څخه یوځه لیرې وي، تاسوکولای شی بل ښوونځي ته لاړشی ولې هلته به منونکي لاملونه وي چې ولې هغه ښوونځی ستاسو دزده کړې لپاره ټاکل شوی دی.

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګورئ.

تاسوکولای شی دا له خپل worker[30] سره مطرح کړی اوځان ډاډه کړی چې ستاسو هغه اندونوته غوږنیول شوی دی چې پرهغه خبرې شوې دي.

تاسونه شی کولای ښوونځی به 16 کلنی کې پرېږدی. دهغه انتخابونوپه اړه چې تاسې يې لری خبرې وکړی. په دې انتخابونوکې په ښوونځي کې پاتې کیدل، پوهنتون ته تلل، دخپلې خوښې کارته تلل، دنورې زده کړې لاس ته راوړل اویا هم کارموندنه (که ستاسودمهاجر کیدوحالت تاسوته دکارکولو اجازه درکوي).

د Social Work Services[31] او یا Services[12] دنده یا مسؤلیت داده چې تاسوسره مالي مرسته وکړي او له تاسوڅخه په کلکه څارنه وکړي اوتاسوته دژوندکولواسانتیاوې برابرې کړي ترهغه چې تاسودژوند 16 کلنۍ دزیږیدني ورځ لمانځی.

ستاسو روغتیا:

ستاسوروغتیاډیره مهمه ده اوتاسوحق لری چې دروغتیايي شته امکاناتوڅخه برخمن وی، تاسودخپلې روغتیاپه اړه دهرډول شته اندیښنودحلولوپاره کولای شی له هرډول ډاکټرسره وګوری. اوکه تاسوپه دې هکله کومه اندیښنه لری نوکولای شی پرهغه چاچې باورلري دمرستې غوښتنه وکړی او یاهم په یادولری چې interpreter[22] هم نیولای شی.

اوکه له تاسوڅخه څارنه شوې وه اوځای درکړل شوی نو، تاسوکولای شی له هغه نرسې څخه ستاسودروغتیاپه اړه دهغې ارزونه ترګوتوکړی چې ستاسوعمومي روغتیادډاوړده. که تاسودخپلې روغتیاپه اړه کومې مرستې اړتیالری، تاسې کولای شی له خپلې نرسې سره دڅارنې اویاهم معالجې په وخت کې په اړیکه کې شی.

تاسودې حق لری چې طبي معالجه ردکړی، په هر عمرکې، ترهغه چې تاسو په ښه توګه پوهیدلې نه وی چې ستاسو دخپلې معالجې په اړه بشپړه توګه نه وی پوهیدلې،اویاهم ممکنه پایلې که څه هم تاسوله 16 کالوڅخه لږعمر هم ولری. که تاسوپه دمعالجې په اړه په بشپړډول سره پوهیږی نویوبالغ کس ته هیڅ اړتیانه شته چې هغه دې له تاسوسره موافق وی ولې بیا هم دیوبالغ کس شتون به ستاسو دخوښوپه اړوند له تاسوسره مرسته وکړي.

ستاسې حقوق 03

داستاسوحق دی چې په ښه توګه باید درسره رفتاروشي ولې ستاسودنده داده چې دنورودرناوی وکړی.

دخپل ځان ساتنه

تاسوحق لرى چې دخپل ځان څخه په ښه توګه پاملرنه وکړى چې په دې کې لاندې ټکي شامل دي:

< په يوارام او خوندي ځاى کې ژوندکول؛
< دلاسته راونوشتون چې تاسووکولاى شى خپل ديني اوکلتوري اړتياوې وربانديې پوره کړى لکه ډوډى کومه چې ستاسوخوښه وي اوهمدارنګه دويښتانوډول کوم چې ستاسودخوښې وړوي؛
< او تاسوته بايد داحق هم درکړل شي څنګه جامې تاسې اغوندى او اويايي رانيسى.

ستاسودندې په لاندې ډول دي:

< له خپلوشتوڅخه ساتنه وکړى، ستاسوله توکو او اړونده توکوڅخه. اوکه تاسو شته خرابوى نو دابه نورکسان اغيزمن کړي اوتاسوبه دخرابوشووتوکوپه بدل کې پيسې ورکوى که تاسوپه قصد سره داکارترسره کړى وي.
< اوکه چيرته تاسو دلوړې بيې جامو داخستلولپاره دپيسوغوښتنه نه شى کولاى، اوتاسوبايد دهغه budget[4] کومه چې تاسويې بايد ولګوى مالومات ترلاسه کړى.

ستاسوخونديتوب

کله چې له تاسوڅخه ساتنه کيږي نوتاسو حق لرى چې ځان خوندي احساس کړى.

اوداستاسودنده ده چې دنورودرناوى وکړى ترڅو هغوى هم ځان خوندي احساس کړي نوتاسوبايد نوروله خطرسره مخامخ نه کړى اوياهغه ټيپي کړى. که تاسوبياهم بل چاته خطرپيښ کړى او يا هغه ته اخطارورړکړى، اوکه ياهم بل څوک له تاسوسره ورته عمل کوي، نوهغه څوک چې له تاسوسره مرسته کوي بايد مداخله وکړي.

اوکه د چاکړني له ننګونوسره مخ کيږي نودابه بهتره وي چې تاسو بل ځاى ته وليږدول شى.

*د اړينو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګورئ.

ChildLine 0800 1111

ته زنګ ووهی او هیڅوک تاسوته داخطارورکولواویاهم ستاسو دوهلوحق لري، اوکه تاسوویره لری نوپرهغه بالغ کس چې تاسوپرې باورلری کولای شی له هغوی او یا ChildLine Tel 0800 1111 داهغه شمیره ده دکوم پوسیله چې ماشومان کولای شي په وړیاتوګه اړیکه ونیسي او هره ستونزه چې ولري په اړه یې لارښووني ترلاسه کړي.ځینې وخت یوزاې دځینوحالاتوپه اړه د ChildLine سره خبرې کول به هم دوی ته دلارښووني ورکولوپه اړه مرسته وکړي چې دوی څه ترسره کولای شي.

ستاسوخصوصیت او پټ رازونه

تاسودخبرودیټ ساتني حق لری. تاسوکولای شی په خپل تلیفون شخصي خبرې وکړی اواړیکه ورباندې ونیسی. هلته به ځینې تلیفوني اړیکې وي دکوم په بدل کې به چې Social Work Services[31] پیسي ورکړي، هغه کسانوته چې ستالپاره مهم دي، دبیلګې په توګه ستاسو legal representative[24] اویاهم ستاسو social worker[30] دځینوتلیفوني اړیکوپه بدل کې باید خپله پیسي ورکړي. تاسوکولای شی شخصي لیکونه ولیږی اولاسته یې راوړی. ستاسولیکونه باید پرانستل نه شي اویاهم censored[7] نه شي.

په هرصورت، هغه کسان چې له تاسوڅخه څارنه کوي اوله تاسوسره مرسته کوي که دوی په دې وپوهیږي چې تاسو زیانمنوونکی لیک اویاهم تلیفوني اړیکه راغلي نوددوی دنده ستاڅغورنه ده. دابه ستاپه شخصیاتوکي یوڅه محدودیت رامنځ ته کړي اوستا confidentiality[9] به رابرسیره کړي.

ستاسوپه اړه ستاسوشخصي مالومات باید هغه کسانوته ورنکړل شي چې هغوی دمالوماتوپه اړه پوهیدوته اړتیانه لري. په دې کې هغه کسان راځي کوم چې ستاسوسره په نیږدې اویاورته ځای ځایګي کې ژوندکوي. هغه کسان چې ستاسوسره مرسته کوي باید دهغه ستوزنوپه اړه مالومات ترلاسه کړي کوم چې تاسو ورسره لاس اوګریوان یاست.

په اوسیدونکي ساحه کې، د foster ځای پرځای کیدواو د supported accommodation[32] کې باید تاسوباید ځانګړې دخوب کوټه ولری او دهغه قلف کولوکلۍ هم باید له تاسوسره وي. اوکه چیرته ددې شونتیانه وي نوکولای شی چې دکوټې دننه داسې یوالماریٔ ولری چې خپل شخصي توکي ورکې وساتی.

هغه څوک چې له تاسوسره مرسته کوي کیدای شي ستاسودخوب خونې ته ستاسوله اجازې پرته راشي که چیرته ستاسو روغتیااوخوندیتوب ته کوم شونی خطر ببینیږي. تاسوباید دنوروشخصیاتوته دروناوی وکړی اوبدو ن دهغوی له اجازې څخه دهغو دخوب خونې ته مه وردننه کیږی.

ستاسې حقوق 04

ه تاسوسره باید ستاسودهیواد، اصل، جنس، دین، قوم، جنسي حالت، اویاهم ستاسودجسمي ستونزواویانورلاملونو له پلوه ناوړه برخوردونه شي.

ستاسوخپلوشخصي مالوماتو او یادښتونوته لاسرسی

تاسو حق لری چې دهغه څه په هکله چې تاسو اغیزمنولای شي مالومات لاسته راوړی اوهرهغه څه باید تاسوته واورول شي چې تاسو اغیزمن کولای شي. تاسوهم ددې حق لری چې مالومات په لیکلي ډول سره ولیکی که څه هم تاسوغواړی په لیکلي ډول سره بڼه ویوهیږی.

که تاسوله 16 کلونوزیات عمر لری تاسوکولای شی خپله file[15] وګوری. په دې اړه باید له تاسوسره social worker[30] مرسته وکړي.

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګوری.

تاسوکولای شی خپله file[15] له 16 کلنی ځخه په ټیټ عمر کې هم وګورئ، ولې په داسې حال کې به بهتره وي چې له تاسوسره ستاسودډوسیې کتنې په وخت کې یوبل کس هم شتون ولري. تاسو هرهغه حق لری کوم چې په لیکل شوې file[15] باندې تاسې کومه نیوکه لری.

تاسوته اجازه نه شته چې دنورخلکواړونده اسنادوګوری ترهغه چې هغوی تاسوته ددې اسنادودلیکلواجازه درنکړي. که کوم بل ځوک چې ستاسومرسته کوي، بدون ستاسوله social worker[30] ځخه له تاسونه داسنادوپه کتلوکې غوښتنه وکړي نوتاسوباید په دې هکله خپل اندونه په ډاګه کړی

لیږدیدل

ځوان کسان شاید فکر وکړي چې local authority[250] ددې حق نه لري چې له دوی ځخه ځارنه وکړي کله چې دوی 16 کلونه عمر ولري، ولې local authority[25] باید له تاسوسره مرسته وکړي که څه هم تاسواتلس کلن نه یاست. په پنځلس کلنی کې باید ستاسو social worker[30] اویا هم هغه ځوک چې ستاسوسره مرسته کوي باید ستاسود Pathway په اړه درسره خبرې وکړي.

د راتلونکې Pathway په دې مانادی چې تاسو به له ځارنې چیرته اوچیرته نه اوسیږی او هغه ډول مرستوته چې ورووسته تاسوورته اړتیالری. بیلابیل خلک به ستاسوپه ارزونه اوپلان کې شتون ولري لکه د key worker[23] ، careers adviser[5] او social worker[30] داترډیره مهمه ده چې ستاسوغوښتنوته هو ویل شوي دي کله چې تاسو راتلونکو پلانونه جوړوی. که تاسوغواړی چې د Pathway په اړه لازیات مالومات ترلاسه کړئ کیدای شي له تاسوسره دمرسته کوونکوکسانوځخه دمرستې غوښتنه وکړی.

د Social Work Services[31] کیدای شي له تاسوسره مالي، عملي او رواني مرسته او حمایت وکړي. که چیرته تاسوترڅارنې لاندې وی له هغه وروسته چې تاسو دبشپړوونځې پرېښولو عمر ته ورسیدی، د Social Work Services[31] کولی شي له تاسوسره ستاسود زیږیدنې تریوویشتمې کلیزې پورې مرسته وکړي. که چیرته تاسو ترڅارنې لاندې نه وی له هغه وروسته چې تاسې دبشپړوونځې پرېښولوعمر ته نه وی رسیدلې نو د Social Work Services[31] کیدای شي لاهم تاسوته دمرستې کولوورانديزوکړي.

کله چې تاسودبشپړوونځې پرېښولوعمر ته ورسیږی نوتاسوته دخپل ځان په اړه زیاتې دندې درپه غاړه کیږي اوترډیره به ځانته په پاملرنه کې دخیل وی. په دې کې کیدای شي وړاندې زده کړې، د دندې موندنه اویاهم روزنه، دخپلې ډوډۍ چمتوکول او هم دجامووینځل باید زده کړی. که چیرته تاسوپه ښه توګه خپله دنده پرمخ وړی نو کیدای شي تاسوته لازیاته ازادي درکړل شي دیوبالغ په توګه. له تاسونه تل غوښتل کیږي چې دنوروحقوقوته کلک درناوی وکړی.

کله چې تاسو په کارکولوباندې پیل وکړی نوله تاسوڅخه دژونددمصارفوپه اړه د پیسومصرفولوهیله هم وشي، کله چې تاسې وغواړی چې له خپل ځای ځایګي څخه کډه وکړی، نودباید پلان شوې وي او له تاسوسره مرسته وشي چې یووړداوسیدوځای له تاسوسره پیداکړای شي. تاسوکولای شی د
residential unit[29] اړیکه ونیسی کله چې تاسو له هغه ځایه کډه شوای.

دهغه ځای په اړه چې تاسو اوسیږی مقررات

ځینې مقررات جوړشوي دي چې دهغې په اړه باید تاسوو پوهیږی چې نورخلک له تاسوڅخه څه تمه لري. داقوانین دټولو هغه کسانوسره چې له تاسوسره مرسته کوي اویاهم په خپله تاسولپاره یې باید یوه لیکلې پاڼه درکړل شي. چیرته چې تاسواوسیږی ځینې شته مقررات لري چې تاسې دهغې په هکله پوښتنه کولای شی.

په ټوله کې دغه مقررات په لاندې ټکوراڅرخي:

- دنورودرناوی کول، چې په دې کې بې ځایه کلماتوله استعمال او توهیونوونکي ژبې استعمال شامل دي؛
- یووخت دشپې په هغه وخت کې چې تاسې کورته راځي؛
- دویده کیدووخت؛
- په سهارکې له خوبه راپاڅیدلووخت؛
- ښوونځي ته ورتګ؛
- شراب اویا نشه یي توکي: تاسوته ددې شیانوداستعمال اجازه نه شته.
- سګرټ څښول: Social Work Services[31] د دې مسؤلیت لري، چې ځوانانو سګرټ څښولو ته ونه هڅوي او هغوی ته نا سګرټي ماحول برابر کړي، د هغه چا لپاره، چې سګرټ نه څښوي. په سکاټلنډکې حکومت ، د Scottish Executive په ټولو عامه ساحوکې د سګرټ څکول بندکړي دي؛
- د نورود دارایی اویاوسایلو له منځه نه وړل اودنورخلکوله اړونده څیزونوسره په درناوي سره برخورد؛
- او کورنی (کور) کار: دخپلودیګونووینځل، اودخوب ځای منظم اوپاکه ساتنه.

که چیرته داسې مقررات وي اوتاسوفکرکوی چې هغه مناسبه نه دي نوتاسوکولای شی دهغې په اړه له هغه چاسره چې له تاسوسره مرسته کوي خبرې وکړی. هرچیرته چې تاسواوسیږی کولای شی داوسیدونکوپه لیدنه کتنه کې ورته خبرې یادې کړی.

ټول ماشومان اوځوان کسان اړدي چې په شته مقرراتوباندي خپل اند
خرګندکړي. که چیرته هغه مقررات مراعات نه کړی نوکیدای شي
تاسويووړځواب ته انتظاروباسی اوستاسوپرکړنوبه يوڅه بنديزونه ولګول شي.

دقوانیینوماتول

هغه خلک چې له تاسې سره مرسته کوي د
Social Work Services[31] پوسیله ورته لاربشوونه کيږي
چې دوی باید څه ترسره کړي اویایې هم ترسره نه کړي که
تاسې مقررات ما ت کړی نو دوی به لومړی په دغه موضوع
له تاسوسره خبرې وکړي.

هغه څه چې ترسره کولای يې شی:

- < یوکارکوونکی باید له تاسوسره وي کله چې تاسې
  د pocket money[26] مصرفوی؛
- < ستاسې د pocket money[26] به ترورروستي تاریخه پورې چیک شي؛
- < له تاسونه به دپیسو غوښتنه وشي که چیرته کومه دارايي موخرابه کړې
  وي. اوکه داکاربیا او بیا تکراريږي نو په هغه وخت کې چې څومره
  پیسې درسره وي باید ورپې کړی
- < تاسوته به دندي درکړل شي نوباید ترسره يې کړی؛
- < داونی په اخروورځوکې نه شی کولای ترډیره ناوخته بیرون پاتې شی؛
- < تاسوته به دخاصې مسلې اوسفرکولو اجازه نه وي.

ستاسې حقوق 05

سره له دې هم ډول شیان جدی هم نه دي – تاسو دا حق لرئ چې
له خپل ځان څخه لذت هم واخلئ! تاسو باید تشویق کړای شئ چې
خپل ملګري ووينئ، او hobbies[18] ولرئ، هغه کارونه ترسره
کړئ چې تاسو ته په زړه پورې دي، په فعالیتونو کې برخه واخلئ
او نوي شیان زده کړئ. له تاسو نه باید دا توقع ونشي چې لکه
مشران غوندې کړه وړه ولري او د غلطی کولو اجازه باید
ورکړل شي.

*د اړينو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګورئ.

غه شیان چې اجازه نه ده ورکړل شوي:

- هغه کسان چې ستاسو ملاتړ کوي دا اجازه نه لري چې تاسې ژوبل یا ازار کړي یا هم تاسې په ژوبلولو باندې تهدید کړي
- تاسوته اجازه نه شته چې pocket money[26] مصرف کړی او تاسې ته یوازې نیمایي د pocket money[26] په هره اونۍ کې درکول کیږي؛
- تاسوباید په کومه خونه کې باید بند نه شی (ترهغه چې تاسوته اوسیدوبنه مناسب ځای نه دی برابرشوی)؛
- تاسوته باید بل ډول ډوډۍ دتاسودجریمې په موخه درنکړل شي اویاهم تاسوباید له ډوډۍ بې برخې نه شی؛
- هغه خلک چې له تاسره مرسته کوي باید نوروخلکوته ونه وایی چې له ده سره خبرې مه کوی اودوی باید ردنه کړي چې له تاسره خبرې دجریمې کولوپه ډول وکړي. (دادهغه سره یوشان نه ده چې یوڅوک تاته ووایی چې خاموشه اوسه اویاهم دوی وایي چې ترهغه به دوی خبرې ونه کړي چې ته ورته قسم ونه خورې)؛
- ته باید دهغه کسانولخواریشخند نه ې کوم چې له تاسره مرسته کوي؛
- تاسوباید لدې کبله چې دورځې مودشپې کالي اغوستي باید جریمه نه شی؛ او
- اوستاسې بوټونه باید ترهغه له تاسووانه اخستل شي مګر که تاسوهڅه وکړی چې پرهغه څوک وولی.

که چیرته تاسومقررات تریپنولاندې کړل او محدودیتونه درباندې ولګول شول، نو هغه خلک چې له تاسره مرسته کوي باید داهرڅه ولیکي. اوداهغه لاره ده چې باید ځان مطمین کړو چې ماشومان او ځوانان په بنه توګه برخوردشوي دي. د Social Work Services[31] باید لیکلې شیان ولولي اووګوري چې محدودیتونه په عادلانه توګه لګول شوي دي.

که چیرته تاسوله محدودیتونوسره موافق یاست نو داپه دې مانادی چې وروسته به ورته پیښې بیا نه رامنځ ته کیږي اوکه چیرته تاسوله محدودیتونوسره موفق نه یاست نوتاسوحق لری چې شکایت وکړی.

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربښود ترشا وګورئ.

ستاسوحقوق 06

ستاسودنده داده چې دقانون پروړاندې وړرویه ترسره کړې او که چیرته ناوړه رویه ترسره کړې نو له خطره ډکې پیلې به درته هرکلی ووایې.

ساتنه

هغه څوک چې له تاسوسره مرسته کوې تاسوبه له فزیکې ټپې کیدوڅخه وژغورې، چې دې ته ساتنه وایې. ساتنه په دې مانه چې تاسواونورخلک خوندې وې. که چیرته تاسې غواړی چې خوندې وساتل شی نوتاسوبه له ټپې کیدوڅخه خوندې وساتل شی.

هغه کسان چې له تاسوسره مرسته کوې باید وروزل شې چې تاسې څنګه خوندې وساتې. اوکه چیرته تاسوخوندې وساتل شی نوتاسوباید ولیکی چې ولې. وروسته له هغې تاسې باید ځواب ورکړی چې ولې اوهمدارنګه هغه کسان چې پکې دخیل ووبایدپه پاڼه کې خپلې نظریې ولیکې.خلک به هم ستاسودخوندې ساتلوپه اړه پوښتنې وکړې.

که تاسوساتل شوې وی ولې تاسولدې ساتنې څخه خوښ نه یاست تاسوکولای شی له یوچاسره په دې اړه خبرې وکړی.

کله چې لومړی زه دلته راغلم ماډیرستونزمن حالت درلود، لدې کبله چې زه یوازې وم اوپه ژبه نه پوهیدم. کله چې له ماسره هغه خلک ووچې له ما څخه یې پاملرنه کوله، ما لدوی څخه مرسته غوښتله اوپه دې توګه حالات دښه کیدولورې ته ولاړل.

Ali -

*د اړینو الفاظو او اصطلاحاتو د خلاصې معناوې د لاربنود ترشا وګورئ.

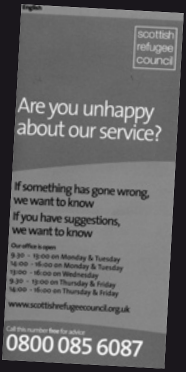

ستاسي دشکايت کولو حق

تاسوکولای شی دهرهغه خدمتونوپه اړه چې تاسويې ترلاسه کوی شکايت وکړی.
که تاسي دخپلي پاملرني دترسره کولوپه اړه ستونزې لری، نوتاسي حق لری چې شکايت وکړی او دادرهرکس دنده ده چې ستاسوشکايتونوته جدي ځواب ورکړي

تاسوبايد لومړی داخبره له هغه خلکوسره شريکه کړی چې له تاسي سره مرسته کوي. دوی به هڅه وکړي چې چڼ يې وهي اوهرهغه چاسره په اړيکه کې شي چې مرسته کولای شي.

که چيرته اړيکه نيول ډيرستونزمن وي اوياهم ستونزمنه وي چې له هغه کسانوسره اړيکه ونيسی کوم چې له تاسي سره مرسته کوي، که چيرته تاسو دخپلي ستونزې په اړه له يوچاپره خبرې وکړې ولې تاسې ته غوږونه نيول شواو حل نه شوتاسي کولای شی له نوروخدمتونوسره په اړيکه کې شی کوم چې ددې ټولګې په لاربښود کتابګوټي کې شته دي.

دهغه ماشومانواوځوانانولپاره چې ترڅارنې لاندې وي بايد دشکايت کولوپانې موجودې وي، له نيرډې اوسيدونکي څخه دنوموړوپانوغوښتنه وکړه. هيڅ انديښنه مه کوه که چيرته کومه پاڼه نه شي اخيستی، اوياکه تاسوهم له ليکلوسره خوښمن نه ياست، تاسوخپل شکايت دټليفون پوسيله هم کولای شی، دلانوروما‌لوماتولپاره په **لاربښود کتاب** کې د ګلاسکوښاردشوری د شکايتونوبرخې ته سروربنکاره کړی.

"ګلاسکوداوسيدولپاره يوښکلي ځای دی. دسکاټلنډخلک ډيردوستانه، ښکلي خلک دي او په مسلوورسره په اسانۍ خبرې کولای شي. زه اوس په ګلاسکو کې ارام ژوند کوم"

Miriam -

له ټولنیز کارخدمتونوسره اړیکه نیول خدمتونه له ماښامه داونۍ په وروستیوورځوکي،

په یادولری که چیرته تاسو غواړی له خپل social worker[30] سره له رسمي ساعتونوپرته خبرې کوي تاشوکولای شی دهغه پرځای ناستي ټیم ته زنګ ووهی. دابه د Social Work Services[31] ټیم وي څوک به چې ستاټلیفون ته داونۍ دوروستیوورځوپه پای کې ځواب ورکوي،کله چې ستاسې د Social Work Services[31] اداره تړلې وي.

دلازیاتومالوماتولپاره لارښوودکتابګوټي ته سرورښکاره کړی.

تاسوکولای شی دخپل social worker[30] په ځای ناستي کس ته **په وړیا شمیره 0800 811 505 سره زنګ ووهی (ګلاسکو).**

دشکایت کولوپه اړه یوڅه چې ډیرمهم دي

هغه دادي چې تاسې باید په پوره اعتبارسره شکایت وکړی، چې ستاسوشکایت باید واوریل شي، اویا هم چې ستاسې شکایت ته ځواب ورکړل شي.

که تاسوداخستل شوي ځواب په اړه خوښمن نه یاست اویاهم له هغه غبرګون سره چې ستاسودشکایت په اړه راڅرګند شوتاسوحق لری چې دبیا کتنولپاره غوښتنه وکړی(دشکایتونوپانه به پدې اړه تاسوته لازیات مالومات درکړي اود Children's Rights Service ته هم زنګ وهلی شی، د لا زیاتومالوماتولپاره **لارښود کتابګوټي** ته سرورښکاره کړی).

ټول شکایتونه باید یوکس لخواچې له ټولې شکایت کولو پرسې خبروي وڅیړل شي.

تاسوچې کله غواړی شکایت وکړی نوهیڅکله ونه هیریږی په شکایت کولوباندې. که تاسوفکر کوی نوتاسوکولای شی بل شکایت هم وکړی.
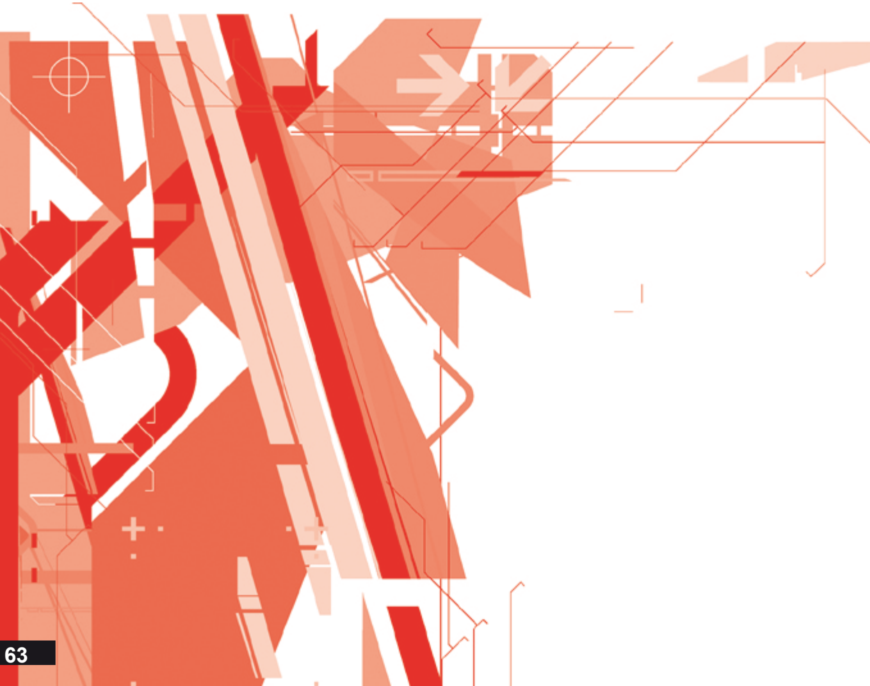
که تاسوله خپل مرسته کوونکي کس څخه دلازیاتومالوماتوغوښتنه وکړی داپه دې ماناده چې تاسواوتاسوته ورته نورماشومان اوځوانان دخطرسره مخ دي، نودابه په جلاډول سره وڅیړل شي. ددې په اړه به تاسوته بشپړوخت درکړل شي اوتاسوباید ښه توضیحات ورکړی چې نوربه څه واقع کیږي. کوم مالومات چې تاسې یې ورکوی خوندي ساتل کیږي او دراتلونکوپیښوپه اړه به تاسوته په بشپړه توګه خبردرکول کیږي.